

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Beleid leefomgeving

ons kenmerk 19.009504	uw kenmerk	bijlage	behandeld door M. Loonstra- Buzogány	BSN
datum 8 mei 2019	telefoon 14 0591	fax	e-mail gemeente@emmen.nl	

onderwerp
Zienswijze bij motie GZI next

Geachte leden van de raad,

In uw raadsvergadering van 28 maart 2019 heeft u de motie Onderzoek naar koppelmogelijkheden Wind- en Zonneparken met GZI-Next' van de raadsfracties van CDA, SP, en D66 aangehouden. Hierbij geven wij onze reactie op deze motie.

Inleiding

Conform de in 2017 door uw raad vastgestelde energienota "Emmen geeft energie" zetten wij ons in voor de energietransitie en werken samen met onze partners zoals corporaties, marktpartijen, kennisinstituten en netbeheerders. Lokaal opgewekte duurzame energie dient hierbij de lokale economische structuur te versterken.

Het GZI Next project is een goed voorbeeld van deze werkwijze. In dit verband werken we nauw en constructief samen met regionale bedrijven. Een breed consortium heeft zich gecommitteerd aan deze ontwikkeling en ziet in waterstof een grote kans voor het verduurzamen van de lokale industrie en bedrijfsleven. Deelnemers aan dit consortium zijn EMMTEC services, New Energy Coalition, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM), Gasunie, Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en gemeente Emmen.

De problematiek van de energietransitie is zeer complex waarbij financiële, technische, sociale en wettelijke aspecten een rol spelen. In de ontwikkelingen zal de dynamiek van de markt ook een belangrijke rol spelen. Te denken valt onder andere aan het aspect van vraag en aanbod en de prijsontwikkeling die daarmee samenhangt.

Voor het oplossen van de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet werken wij samen met onder andere de grotere energiegebruikers, de eigenaren en ontwikkelaars van wind- en zonneparken, kennisinstituten, de provincie Drenthe en netbeheerders Enexis en Tennet. Samen kijken we naar oplossingen voor de lokale knelpunten op korte termijn, maar ook naar de structurele oplossingen op lange termijn. Hierbij constateren we regelmatig dat belangen tegengesteld zijn. Zo steekt de rijksoverheid vooral in op het versterken van het landelijke elektriciteitsnet en richt zich minder op lokale en regionale oplossingen.

Korte termijn maatregelen

Op korte termijn kan een besluit van de Minister omtrent het inzetten van de zogenaamde calamiteitenlijn voor piekmomenten mogelijk een oplossing bieden voor de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet.

Langere termijn maatregelen

Op lange(re) termijn hebben we vertrouwen in de ontwikkeling van een volwaardige en financieel renderende waterstofeconomie. Met het inzetten op waterstofontwikkelingen kunnen we twee doelen bereiken: een alternatief creëren voor het fossiele gas voor hoogwaardige toepassingen in de industrie (Emmtec) en tegelijkertijd een structurele oplossing bieden voor de toenemende overbelasting van het elektriciteitsnet. Een waterstoffabriek kan veel van de duurzaam opgewekte elektriciteit opnemen en daardoor kan ruimte ontstaan op het elektriciteitsnet. Daardoor wordt het ook mogelijk om meer zonne- en windparken aan te sluiten en tegelijkertijd de productie en het gebruik van duurzame energie efficiënter te maken (voorkomen van stilzetten van opwekking).

Lobby

Wij ondersteunen en werken op dit moment mee aan een sterke noordelijke lobby uitgevoerd richting het Ministerie van Economische Zaken voor de waterstofeconomie in het noorden. Daarbij worden ook concrete maatregelen uitgewerkt. De grote lijnen van deze maatregelen zijn: financiële ondersteuning voor de onrendabele top, ruimte voor innovatieve oplossingen, ruimte voor experimenteren en waar dat nodig is ook aanpassing van regelgeving en subsidievoorwaarden.

Met deze lobby willen we ook invloed uitoefenen op de invulling van de nieuwe SDE++ subsidiestelsel. Kern van de voorgenomen stelselwijziging is dat niet langer geproduceerde duurzame energie wordt gesubsidieerd, maar de vermeden CO₂-uitstoot van een product. Dit zal mogelijkheden bieden voor subsidie voor de waterstofprojecten (zoals GZI Next).

Huidige ontwikkelingen

De gaszuiveringsinstallatie van de NAM in Emmen is ontmanteld. De NAM heeft het besluit genomen om op dit terrein een duurzaam energieknooppunt te realiseren waar gas en elektriciteit op een duurzame manier worden geproduceerd. Hierbij worden de aanwezige en kostbare gasleidingen waar mogelijk hergebruikt. Het consortium bereidt op dit moment de plannen voor.

Onderdeel van het concept is de (modulaire) realisatie van de waterstoffabriek om waterstof in te zetten voor de verduurzaming van de lokale mobiliteit en industrie. Het consortium zet zich in voor het creëren van de voorwaarden waardoor de waterstoffabriek een positieve businesscase kan ontwikkelen. De belangrijkste aspecten zijn: het op gang brengen van ontwikkelingen (bv. beschikbaarheid van duurzame elektriciteit) waardoor voldoende aanbod aan groene waterstof en voldoende toepassingsmogelijkheden kunnen ontstaan, de financiering van de onrendabele top door gebruik te maken van de beschikbare subsidieprogramma's en het aandringen bij het Rijk op het opzetten van aanvullende programma's die beter aansluiten op de kenmerken van de waterstofproductie en -toepassingen.

Als eerste stap in het proces is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om inzicht te krijgen in de kansen en de belemmeringen van deze ontwikkeling met betrekking tot technische alternatieven, wet- en regelgeving en de economische haalbaarheid.

In eerste instantie wordt de geproduceerde waterstof ingezet voor mobiliteit. Het OV-bureau Groningen Drenthe wil het busvervoer verduurzamen en voor Emmen een aantal waterstofbussen aanschaffen. Een waterstoftankstation voor de bussen is ook onderdeel van het plan. Er is ook onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de energievoorziening op het Emmtec terrein te verduurzamen met waterstof. De resultaten van het onderzoek geven aan dat voor Emmtec waterstof een kansrijk alternatief is en de plannen daarvoor worden in de komende periode verder geconcretiseerd.

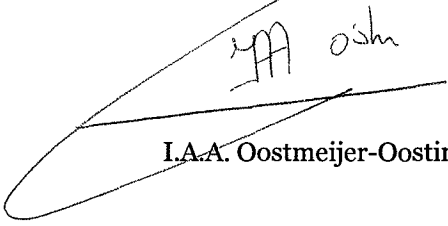
De insteek is oke, dat wanneer de plannen en de businesscase meer vorm krijgen, ook ruimte te geven aan andere lokale en regionale ondernemingen om aan te haken.

In juni 2019 wordt voor de raad een presentatie verzorgd over de strategienota GZI Next en wij zijn voornemens om deze nota voor te leggen ter besluitvorming in de raadsvergadering van september.

Het waterstofproject van GZI Next wordt ook meegenomen in het SEREH project. Binnen dit project worden verschillende scenario's onderzocht voor het koppelen van de waterstoffabriek aan de regionale en grensoverschrijdende opgewekte duurzame elektriciteit als onderdeel van een regionaal, grensoverschrijdend energiesysteem en -markt.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

de burgemeester,

H.F. van Oosterhout